

Kartläggning och jämförelse av kunskapsresultat i grundskolan

Rapport

Sävsjö kommun

KPMG AB

2024-03-08

Antal sidor 11

Sävsjö kommun

Kartläggning och jämförelse av kunskapsresultat i grundskolan

2024-03-08

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Syfte och avgränsning	2
1.2	Metod	2
1.3	Projektorganisation	2
2	Resultat av granskningen	3
2.1	Bakgrundsfaktorer	3
2.2	Måluppfyllelse årskurs 6	5
2.3	Måluppfyllelse årskurs 9	6
3	Sammanfattande bedömning	11

1 Inledning

KPMG har av revisorerna i Sävsjö fått i uppdrag att redovisa skolresultaten i grundskolan och göra en jämförelse mellan kommunens resultat och genomsnittet i riket, kommungruppen¹ och liknande kommuner grundskola².

1.1 Syfte och avgränsning

Syftet med uppdraget är att redovisa och analysera kunskapsresultaten i Sävsjö kommuns grundskola och jämföra resultaten med riket, kommungrupp och liknande kommuner

Följande mått på uppnående av kunskapsmål har redovisats:

- andel elever som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen
- andel elever som blivit behöriga till yrkesprogram
- andel elever som blivit behöriga till högskoleförberedande program
- genomsnittligt meritvärde.

Uppdraget avser måluppfyllelsen i grundskolan.

1.2 Metod

Kartläggningen och jämförelsen har utgått från tillgänglig officiell statistik och har berört bland annat andel elever som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen och behörighet till gymnasieskolan samt genomsnittligt meritvärde. I redovisningen har också ingått bakgrundsuppgifter såsom andel nyanlända och vårdnadshavarnas utbildningsbakgrund samt förhållandet mellan resultat på nationella prov och slutbetyg.

Statistiken har inhämtats från Kolada, www.kolada.se.

1.3 Projektorganisation

Kartläggningen och jämförelsen har utförts av Joakim Nertyk, certifierad kommunal revisor och specialist. Fredrik Ottosson, certifierad kommunal revisor, har deltagit i rollen som kvalitetsansvarig.

¹ Pendlingskommun nära mindre tätort

² Gagnef, Gnesta, Högsby, Robertsfors, Svalöv, Vårgårda och Östra Göinge

2 Resultat av granskningen

2.1 Bakgrundsfaktorer

2.1.1 Socioekonomiska bakgrundsfaktorer

För att göra en jämförelse mellan olika kommuners skolresultat rättvisande är det angeläget att beakta kommunens socioekonomiska struktur. Skolverket redovisar årligen skolenheternas socioekonomiska struktur utifrån måtten: pojkar-flickor, nyanlända³ eller utländsk bakgrund⁴ samt vårdnadshavarnas utbildningsnivå⁵. Tabellen nedan visar på den socioekonomiska strukturen för grundskolan som helhet samt vad gäller nyanlända för årskurs 9.

2019/2020	andel flickor	andel med föräldrar med eftergymnasial utbildning	andel med utländsk bakgrund	andel nyinvandrade
Sävsjö	46 %	50 %	35 %	4,9 %
Kommungrupp	48 %	46 %	25 %	5,2 %
Liknande kommuner ⁶	49 %	50 %	22 %	5,9 %
Riket	48 %	60 %	27 %	4,8 %

SCB har i en regressionsanalys kommit fram till variabler som påverkar elevernas förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolan och uppnå godkänt i minst två ämnen.⁷ Störst betydelse för elevresultaten har invandring för 0-2 års sedan följt av förgymnasial utbildning som föräldrarnas högsta utbildning.

Av tabellen ovan kan vi se att de socioekonomiska bakgrundsfaktorerna i Sävsjö inte avviker från referensobjekten i någon högre grad, förutom vad gäller andel elever med utländsk bakgrund. Å andra sidan har den bakgrundsfaktorn mindre betydelse som förklaringsfaktor till elevernas måluppfyllelse. I förhållande till riket är andelen vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning lägre.

³ Med nyanländ avses huvudsakligen att eleven kommit till Sverige under de senaste fyra åren.

⁴ Med utländsk bakgrund menas att eleven är född i utlandet eller att elevens båda föräldrar är födda utomlands.

⁵ Föräldrarnas högsta utbildningsnivå som delas in i tre nivåer och poängsatts enligt genomgången folkskola/grundskola (1 poäng), genomgången gymnasial utbildning (2 poäng) och eftergymnasial utbildning (3 poäng).

⁶ Gagnef, Gnesta, Högsby, Robertsfors, Svalöv, Vårgårda och Östra Göinge

⁷ *Resursfördelning riksmodellen och kommunmodellen*, SCB 2015-08-18

Sävsjö kommun

Kartläggning och jämförelse av kunskapsresultat i grundskolan

2024-03-08

2.1.2 Förhållandet slutbetyg provbetyg

Nationella prov genomförs som "ett stöd för en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning av en elevs kunskaper", enligt Skolverket.⁸ Resultatet på nationella proven ska särskilt beaktas vid betygssättning.⁹ Nationella prov genomförs i årskurs tre, sex och nio. Skolverket anger i sin statistik uppgifter om vilka betyg som elever på sammanräknad nivå har fått på de nationella proven och jämför dessa med eleverna terminsbetyg i årskurs sex eller slutbetyg i årskurs nio. De senaste uppgifterna i Skolverkets statistik gäller läsåret 2022/2023. Uppgifterna gäller ett enskilt år och antalet elever i varje årskull är förhållandevis litet, vilket måste beaktas i analysen. I genomsnitt går det omkring 140 elever i varje årskurs i Sävsjö kommun.

Tabellen nedan visar förhållandet provbetyg och terminsbetyg i årskurs sex¹⁰. I kolumner *lägre* anges andel elever som har fått ett lägre terminsbetyg än provbetyg och i kolumnen *högre* andel elever som har fått ett högre terminsbetyg än provbetyg.

Kommun	engelska		matematik		svenska	
	lägre	högre	lägre	högre	lägre	högre
Sävsjö	7,0 %	9,2 %	i.u.	19,9 %	4,0 %	9,9 %
Riket ¹¹	15,5 %	5,8 %	2,7 %	24,2 %	5,1 %	22,1 %

Av tabellen ovan framgår att betygen i engelska, i förhållande till resultaten på de nationella proven, sätts högre i Sävsjö än i riket i genomsnitt. Andelen elever som får högre terminsbetyg än provbetyg i matematik och svenska är lägre i Sävsjö än i riket.

Tabellen nedan visar förhållandet provbetyg och slutbetyg årskurs nio. I kolumner *lägre* anges andel elever som har fått ett lägre slutbetyg än provbetyg och i kolumnen *högre* andel elever som har fått ett högre slutbetyg än provbetyg.

Kommun	engelska		matematik		svenska	
	lägre	högre	lägre	högre	lägre	högre
Sävsjö	10,1 %	12,4 %	6,0 %	23,3 %	4,1 %	17,5 %
Riket ¹²	14,4 %	9,5 %	2,0 %	24,2 %	6,9 %	28,1 %

Förhållandet mellan provbetyg och slutbetyg i årskurs nio följer samma mönster som i årskurs sex med högre slutbetyg än provbetyg i engelska. I matematik och svenska är slutbetyget i förhållande till provbetyg lägre i Sävsjö i förhållande till rikets genomsnitt.

⁸ <https://www.skolverket.se/innehall-a-o/landningssidor-a-o/nationella-prov>, 2024-02-12 kl. 14:00

⁹ 10 kap. 20 a § SkolL

¹⁰ Kommunala skolor

¹¹ Samtliga huvudmän

¹² Samtliga huvudmän

2.1.3 Bedömning

Vi bedömer inte att diskrepansen mellan termins- och slutbetyg i förhållande till provbetyg och i jämförelse med rikets snitt är anmärkningsvärd. På enhets- och huvudmannanivå är det dock alltid angeläget att kontinuerligt studera statistiken och analysera eventuella avvikelser för att säkerställa att de nationella proven särskilt beaktas och att betygssättningen är rättssäker.

2.2 Måluppfyllelse årskurs 6

2.2.1 Uppnått kunskapskraven i alla ämnen åk 6

Tabellen nedan visar andelen elever folkbokförda i kommunen som har uppnått betygskriterierna, det vill säga lägst betyget E, i alla ämnen efter årskurs 6.

	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Sävsjö	77,6 %	67,5 %	75,3 %
Kommungrupp	69,1 %	66,7 %	67,7 %
Liknande kommuner	68,3 %	68,8 %	67,0 %
Riket	75,2 %	73,8 %	72,6 %

Av uppgifterna ovan ser vi att måluppfyllelsen varierar mellan åren. Läsåren 2020/2021 och 2022/2023 uppnådde en högre andel av eleverna i Sävsjö betygskriterierna i alla ämnen än genomsnittet i jämförelseobjekten. En jämförelse mellan flickors och pojkars måluppfyllelse under de senaste fem åren visar att flickorna har haft en högre måluppfyllelse som varierat med mellan knappt en och drygt tio procentenheter. Läsåret 2022/2023 uppnådde 77,6 procent av flickorna och 73,6 procent av pojkarna kunskapskraven i alla ämnen.

2.2.2 Bedömning

Vi bedömer att måluppfyllelsen efter läsåret 2022/2023 i förhållande till jämförelseobjekten var god. Vi ser dock att det varierar mellan läsåren med tidvis lägre måluppfyllelse.

Att analysera elevernas måluppfyllelse är alltid av vikt för att finna orsaker till resultaten och därmed få kunskap om styrkor och svagheter att arbeta vidare med eller åtgärda. Av statistikuppgifterna ovan finns det särskilda skäl att analysera och hitta orsaker till skillnaden i måluppfyllelse mellan flickor och pojkar.

2.3 Måluppfyllelse årskurs 9

2.3.1 Uppnått kunskapskraven i alla ämnen åk 9

Läsåret 2022/2023 avslutade 159 elever grundskolan i Sävsjö kommun. Merparten, 103 elever, gick på Hofgårdsskolan. På Rörviks skola gick 37 elever och vid den fristående skolan, Sävsjö kristna skola, gick 19 elever.

Tabellen nedan visar andelen elever i kommunens grundskolor som har uppnått betygskriterierna, det vill säga lägst betyget E, i alla ämnen efter avslutad grundskola.

	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Sävsjö	70,0 %	66,7 %	76,4 %
Kommungrupp	69,2 %	66,0 %	65,5 %
Liknande kommuner	68,4 %	66,8 %	65,3 %
Riket	74,0 %	71,9 %	71,1 %

Andelen elever i Sävsjö som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen har under de senaste tre åren varierat med upp till närmare tio procentenheter. Måluppfyllelsen har legat över genomsnittet i kommungrupp. Efter det senaste läsåret, 2022/2023, låg måluppfyllelsen på 76,4 procent, vilket var högre än samtliga jämförelseobjekt och placerade Sävsjö i den övre kvartilen av rikets 290 kommuner. På Hofgårdsskolan uppnådde 71,8 procent betygskriterierna i alla ämnen, vilket kan jämföras med 89,2 procent vid Rörviks skola.¹³ Vid vilken skolenhet som måluppfyllelsen har varit högst har varierat under de senaste tre åren.

Under de senaste två åren har måluppfyllelsen varit lägre för flickor än för pojkar. Läsåret 2022/2023 uppnådde 82,1 procent av pojkarna betygskriterierna i alla ämnen. Motsvarande andel för flickorna var 69,4 procent.

Tabellen nedan visar den faktiska måluppfyllelsens avvikelse¹⁴ från ett modellberäknat värde som tar hänsyn till ett antal socioekonomiska och andra strukturella bakgrundsfaktorer. Värdet är framtaget av SKR. Ett positivt värde visar på en bättre faktisk måluppfyllelse i förhållande till socioekonomisk struktur.

	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Sävsjö	2,8	2,1	9,2
Kommungrupp	1,0	-0,5	0,2
Liknande kommuner	-1,1	-1,2	-2,4

¹³ Sävsjö kristna skola 78,9 %

¹⁴ procentenheter

Sävsjö kommun

Kartläggning och jämförelse av kunskapsresultat i grundskolan

2024-03-08

Riket	i.u.	i.u.	i.u.
--------------	------	------	------

Av tabellen ovan framgår att måluppfyllelsen i Sävsjö kommun i förhållande till jämförelseobjekten har varit högre än vad som statistiskt har beräknats utifrån socioekonomiska faktorer. Läsåret 2022/2023 var måluppfyllelsen sålunda särskilt hög i både faktiska och relativa tal.

2.3.2 Bedömning

Måttet ”uppnått kunskapskraven i alla ämnen” är det mått av de tre kunskapsmåten efter årskurs 9 som främst visar på graden av måluppfyllelse i förhållande till skollagen. Vi bedömer att måluppfyllelse har varit god, både i faktiska och relativa tal.

Att analysera elevernas måluppfyllelse är alltid av vikt för att finna orsaker till resultaten och därmed få kunskap om styrkor och svagheter att arbeta vidare med eller åtgärda. Av statistikuppgifterna ovan finns det särskilda skäl att analysera och hittar orsaker till skillnaden i måluppfyllelse mellan flickor och pojkar.

2.3.3 Behörighet till gymnasieskolan

Lägst krav på behörighet till gymnasieskolan ställs på behörighet till yrkesprogram. De krav som ställs är att eleven ska minst ha uppnått betyget E i engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk samt i ytterligare minst fem ämnen. Tabellen nedan visar andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram.¹⁵

	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Sävsjö	86,9 %	82,1 %	85,0 %
Kommungrupp	81,0 %	79,1 %	80,6 %
Liknande kommuner	81,1 %	81,5 %	78,6 %
Riket	84,6 %	83,3 %	83,7 %

Under de senaste åren har andelen elever behöriga till gymnasieskolan legat stabilt över 80 procent. En något högre andel av eleverna vid Rörviks skola, i förhållande till Hofgårdsskolan, uppnådde gymnasiebehörighet.

¹⁵ För behörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik och godkända betyg i minst fem andra ämnen. Det innebär att det krävs godkända betyg i sammanlagt åtta ämnen. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/antagning-till-gymnasieskolan>, 2024-02-28 kl. 09:30

Sävsjö kommun

Kartläggning och jämförelse av kunskapsresultat i grundskolan

2024-03-08

Tabellen nedan visar den faktiska måluppfyllelsens avvikelse¹⁶ från ett modellberäknat värde som tar hänsyn till ett antal socioekonomiska och andra strukturella bakgrundsfaktorer. Värdet är framtaget av SKR. Ett positivt värde visar på en bättre faktisk måluppfyllelse i förhållande till socioekonomisk struktur.

	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Sävsjö	6,6	3,5	4,1
Kommungrupp	1,8	0,8	1,6
Liknande kommuner	0,9	2,2	-1,4
Riket	-	-	-

Vi ser att den faktiska måluppfyllelsen i Sävsjö är högre än det modellberäknade värdet under de senaste tre åren. De positiva värdena i Sävsjö överstiger också genomsnittet i jämförelseobjekten.

Tabellen nedan visar andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans naturvetenskapliga och tekniska program.¹⁷ Uppgifterna avser samtliga elever.

	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Sävsjö	80,0 %	77,2 %	78,6 %
Kommungrupp	76,2 %	73,9 %	73,7 %
Liknande kommuner	75,5 %	73,7 %	73,9 %
Riket	80,2 %	78,6 %	78,2 %

Andelen behöriga till det naturvetenskapliga programmet (NA) och teknikprogrammet (TE) har legat förhållandevis stabilt under de senaste tre åren. Måluppfyllelsen har legat i paritet med riket, men över genomsnittet i kommungrupp och liknande kommuner.

¹⁶ procentenhet

¹⁷ För behörighet till ett högskoleförberedande program krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska, matematik och godkända betyg i minst nio andra ämnen. Det innebär att det krävs godkända betyg i sammanlagt tolv ämnen. För naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet ska tre av de nio övriga godkända ämnena vara biologi, fysik och kemi. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/antagning-till-gymnasieskolan>, 2024-02-19 kl. 08:30

Sävsjö kommun

Kartläggning och jämförelse av kunskapsresultat i grundskolan

2024-03-08

Andelen flickor som uppnår behörighet till yrkesprogram respektive gymnasieskolans naturvetenskapliga och tekniska program har under de senaste två åren varit lägre än motsvarande andel pojkar.

2022/2023	Behöriga till yrkesprogram	Behöriga till NA och TE
Flickor	80,6 %	72,6 %
Pojkar	88,5 %	83,3 %
Samtliga	85,0 %	78,6 %

I förhållande till riket, vad beträffar behörighet till de naturvetenskapliga och tekniska programmen, rangordnas måluppfyllelsen för flickor i den lägsta kvartilen och måluppfyllelsen för pojkar i den högsta kvartilen i förhållande till landets kommuner.

2.3.4 Bedömning

Vi konstaterar att måluppfyllelsen även vad gäller andel behöriga till gymnasieskolan, har varit god både i förhållande till kommunens socioekonomiska struktur och jämförelseobjekten. Även behörigheten till de naturvetenskapliga- och tekniska programmen, till vilka kraven är högre, är förhållandevis god. Vi konstaterar dock en betydande skillnad i måluppfyllelse mellan könen efter läsåret 2022/2023.

2.3.5 Genomsnittligt meritvärde¹⁸

Tabellen nedan visar det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i kommunens skolor oberoende av folkbokföringsort.

	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Sävsjö	225,2	214,1	225,6
Kommungrupp	214,3	209,5	210,8
Liknande kommuner	209,7	211,9	207,6
Riket	226,8	224,2	223,6

Det genomsnittliga meritvärdet har legat i paritet med eller något under genomsnittet i riket. I förhållande till kommungrupp och liknande kommuner har dock det genomsnittliga meritvärdet i Sävsjö varit konstant högre. Flickornas genomsnittliga meritvärde har under de senaste fem åren överstigit pojkarnas genomsnitt. Läsåret 2022/2023 uppgick flickornas genomsnittliga meritvärde till 232,4; pojkarnas uppgick till

¹⁸ Meritvärdet räknas fram genom att betygspoängen för de sju bästa betygen räknas samman. E-10 p, D-12,5 p, C-15 p, B-17,5 p och A-20 p, maxpoäng (17x20) 340 p

Sävsjö kommun

Kartläggning och jämförelse av kunskapsresultat i grundskolan

2024-03-08

220,2. Pojkarnas genomsnittliga meritvärde var i förhållande till rikets samtliga kommuner och rikets genomsnitt¹⁹ högt.

Tabellen nedan visar uppgifter från SKR. Uppgifterna nedan visar på skillnaden mellan det faktiska värdet och ett modellberäknat värde som beräknas med hänsyn till socioekonomiska faktorer. Ett positivt värde visar på en bättre faktisk måluppfyllelse i förhållande till socioekonomisk struktur. Ett negativt värde på motsatsen.

	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Sävsjö	7,6	-3,6	6,7
Kommungrupp	-4,1	-5,1	-3,3
Liknande kommuner	-10,6	-5,1	-10,8
Riket	-	-	-

Den faktiska måluppfyllelsen i förhållande till kommunens struktur är även i detta mått mer positivt i Sävsjö kommun än i jämförelseobjekten. Läsåret 2021/2022 var det faktiska genomsnittliga meritvärdet något lägre än det modellberäknade.

2.3.6 Bedömning

Vi bedömer att det genomsnittliga meritvärdet i Sävsjö i huvudsak har varit gott. Om vi beaktar förhållandet mellan betyg på nationella prov och slutbetyg utmärker sig inte Sävsjö kommun på något sätt som gör att de goda studieresultaten ur den aspekten kan ifrågasättas.

Även vad gäller genomsnittligt meritvärde är det angeläget att analysera resultaten. det gäller inte minst skillnaden mellan flickor och pojkar.

¹⁹ Genomsnittligt meritvärde i riket för pojkar 2022/2023 var 214,1

Sävsjö kommun

Kartläggning och jämförelse av kunskapsresultat i grundskolan

2024-03-08

3 Sammanfattande bedömning

Vi bedömer utifrån ovan redovisad statistik att elevernas måluppfyllelse i Sävsjö kommun har varit god. Det gäller både i faktiska tal och i förhållande till riket och andra jämförelseobjekt. Pojkarna uppnår i lägre grad än flickorna betygskriterierna i samtliga ämnen efter årskurs 6. Flickornas måluppfyllelse efter avslutad grundskola är dock lägre än pojkarnas och även i förhållande till flickornas prestationer i riket som helhet är flickornas måluppfyllelse låg.

Så länge alla elever inte uppnår betygskriterierna i alla ämnen behöver arbetet med ledning och stimulans liksom stödsatser såsom extra anpassningar och särskilt stöd fortgå och utvecklas. Parallellt med detta ska också elever som når betygskriterierna stimuleras och utmanas så att de når så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Med anledning av skillnaden i måluppfyllelse mellan flickor och pojkar behöver orsakerna särskilt analyseras.

KPMG

Joakim Nertyk

Certifierad kommunal revisor,
specialist